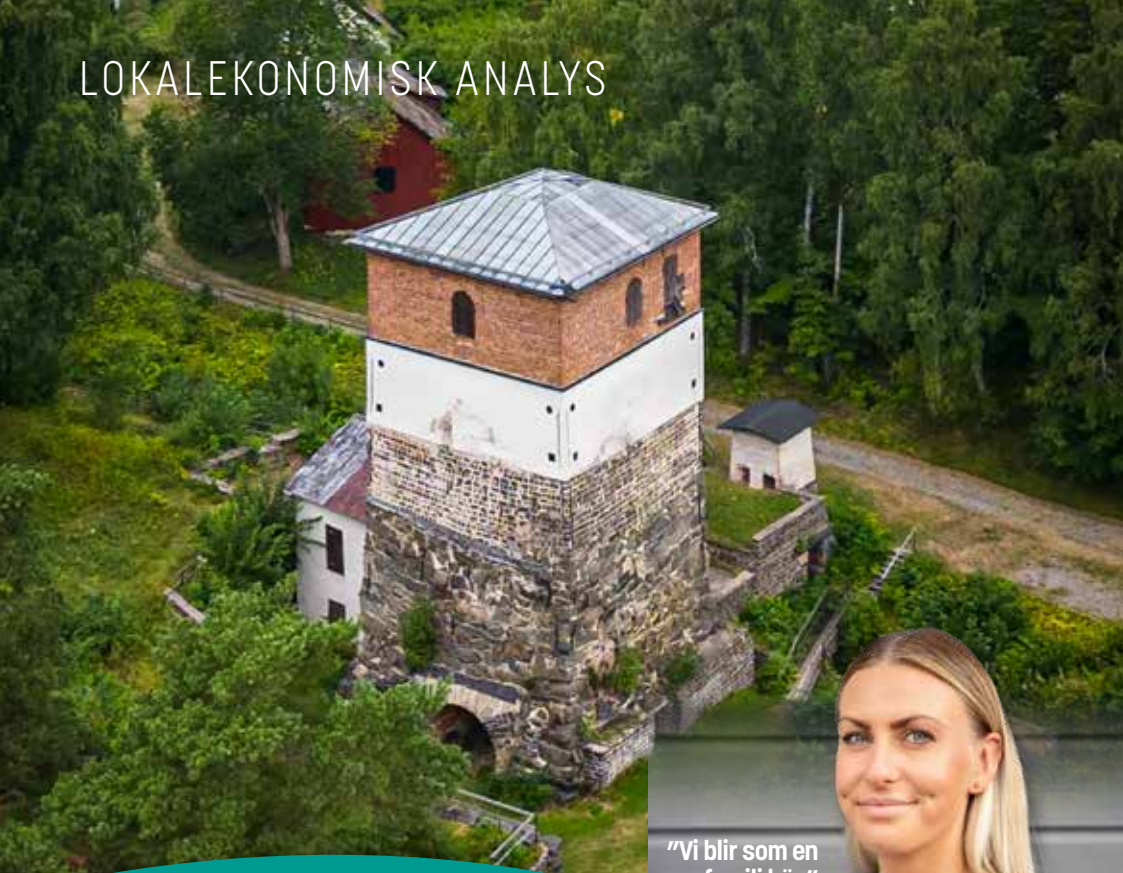

LOKALEKONOMISK ANALYS

"Vi blir som en familj här."

SANDRA

Edsbrobygden

"Det bästa med Edsbro är att våra barn bor här - vi träffas väldigt ofta."

BARBRO OCH BERTIL

De egna resurserna ger möjligheterna

PÅ VILKET SÄTT kan vi bäst arbeta tillsammans, för att åstadkomma en bra bas för att Edsbrobygden ska kunna utvecklas? Vilka områden ska vi prioritera i vårt arbete? Det var två av de frågor som låg till grund för att starta arbetet med en lokal-ekonomisk analys, LEA. Många ville hitta vägar fram till utveckling och se Edsbrobygden växa, men ville även se ett engagemang tillsammans för bygden där så många som möjligt kunde vara med och bestämma över framtiden.

ARBETET MED LEA drevs av den ideella gruppen Framtid Edsbro, men hela bygden har varit involverad i arbetet och resultatet är hela bygdens. Tillsammans har vi tagit fram en LEA och en handlingsplan som visar vägen för vårt fortsatta arbete. En av grunderna för arbetet med en LEA är att det bygger på vilka möjligheter som bygdens invånare själva har att driva sin utveckling, att hitta de egna vägarna fram. Vi har i denna LEA kunnat konstatera att vi i Edsbrobygden har rikligt med ekonomiska, sociala och ekologiska tillgångar som vi kan ta tillvara på.

Nu tar vi – tillsammans – nästa steg i vår utvecklingsresa!

Edsbrobygden

– en historisk miljö för ett modernt liv

EDSBROBYGDEN har en rik historia med fornborgar, kyrka från 1200-talet och vallonbruk. Idag är det storstadsnära landsbygd med små och stora företag omgivet av natur och kulturlandskap. Till bygden flyttar många för att få anknypningen till Roslagen och för att bo i vackra och pittoreska miljöer nära skog, djur och vattendrag.

För de som arbetar i Stockholm finns goda och smidiga kommunikationer med direktbussar, och till Uppsala går buss med byte i Knutby. Det är nära till Norrtälje men det finns även grundläggande service i Edsbro tätort. Här finns en bra och trygg miljö för barnfamiljerna

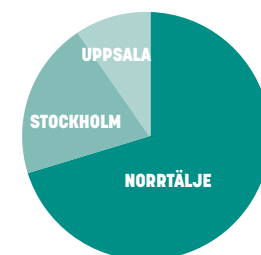
att slå sig ner och stora bostäder till rimliga priser. Edsbrobygden har en rik historisk miljö och samtidigt alla förutsättningar för att leva ett modernt liv. Här stannar vi kvar!

BEFOLKNINGEN i Edsbrobygden har legat på en stabil nivå de senaste tio åren, invånarantalet är ca 1600 personer. Av de som flyttar till Edsbrobygden är de flesta i åldrarna upp till 34 år, bygden är en attraktiv plats för de unga familjerna. Här finns en social sammanhållning som lockar, och också en god möjlighet att hitta ett större boende för en rimlig peng vilket är attraktivt för många familjer.

DE SOM FLYTTAR från bygden är i första hand de personer som är 65 år eller äldre. En möjlig bakgrund till att människor väljer att flytta kan vara att det inte finns avancerad sjukvård eller äldreomsorg i Edsbro. Det finns sällan tillgänglig mark eller lediga lägenheter vilket kan medföra att det kan vara svårt att bo kvar om man vill sälja sitt hus för att flytta till ett annat boende. Sammansättningen av befolkningen i Edsbrobygden är att det bor

fler män (843 män) än kvinnor (751 kvinnor).

I EDSBROBYGDEN finns det ca 1 900 fastigheter, och de flesta av dessa är småhus följt av ca 350 lantbruksfastigheter och ett tiotal hyreshusfastigheter. För att ytterligare öka möjligheten för barnfamiljer att flytta in eller unga att bo kvar behövs enklare och billigare boenden som fler hyresbostäder eller generationsboenden.

ARBETSUTPENDLARE FRÅN EDSBRO
TOTALT ARBETSPENDLAR 578 PERSONER UT UR BYGDEN OCH 120 PERSONER IN.

“Förutsättningarna för att starta upp en rörelse eller verksamhet är att man kommer väldigt nära och får nya bekanta snabbt och lätt.”

PETTER, ICA EDSBRO

Företagande och service

DET FINNS ETT RIKT och mångfacetterat näringsliv i bygden, hela 308 företag är verksamma här, och företagen sträcker sig över många olika verksamhetsområden.

Tonvikten på företagandet finns inom jordbruk, skogsbruk och fiske, som motsvarar en tredjedel av alla företag i bygden. Den näst största företagsgrenen är byggverksamhet som omfattar 52 företag. Det finns fem företag som har mellan 10–19 anställda, men de flesta företagen är egenföretag (260 företag).

Edsbrobygden som är storstadsnära landsbygd möjliggör många logistiska möjligheter för olika företag att kunna etableras och växa. De många egenföretagarna vittnar om att Edsbrobygden har goda förutsättningar för att driva verksamheter, mycket tack vare fiberutbyggnaden.

Kultur- och föreningsliv

EDSBROBYGDEN HAR ett mycket rikt kultur- och föreningsliv och det är alla som vistas och bor i bygden som bidrar till detta. Det finns många olika organisationer som anordnar många olika typer av träffar och evenemang som alla bidrar till att stärka bygdens gemenskap och den sociala utvecklingen i bygden. Varje år anordnas

flera kulturella evenemang, till exempel Sättralundsfestivalen, midsommarfiranden, julmarknad, bibliotekets dag och mycket annat.

Friluftsliv, natur och gemensamma platser

I EDSBROBYGDEN finns många vackra platser och plats för att leva i närheten av naturen. Det är många som bor i bygden på grund av dess natursköna läge. Skog och vattendrag ger möjligheter för både avkoppling och en aktiv livsstil. De gemensamma platserna bidrar också till gemenskap och aktiviteter på många olika sätt.

Den disponibla inkomsten

DEN DISPONIBLA inkomsten är den summa som återstår för konsumtion och sparande efter det att skatter dragits av från inkomsterna och bidrag lagts till (såsom exempelvis bostadsbidrag och barnbidrag). Disponibel inkomst är det begrepp som tillsammans med begreppet köpkraft bäst kan spegla köpkraften och levnadsstandarderna för olika grupper i samhället.

I EDSBROBYGDEN har hushållen i medel en disponibel inkomst om 504 000 kronor per år,

vilket är högre än Norrtälje kommuns disponibla inkomst som är 472 000 kronor per år, och riket i stort som har en disponibel inkomst om 475 000 kronor som medel.

Även köpkraften är något högre i bygden vid jämförelse med Norrtälje kommun i sin helhet. Exempelvis är andelen som har mycket hög köpkraft i Edsbrobygden 28%, och i Norrtälje kommun är denna siffra 26%.

LOKAL KÖPKRAFT – och hur det hänger ihop med ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet.

Vi kan konstatera att det finns en hög disponibel inkomst och köpkraft i Edsbrobygden om vi jämför med riket i sin helhet. Om denna köpkraft används för fler köp i bygden kan det bidra till fler eller lönsammare företag, som i sin tur kan anställa fler personer från bygden. Att låta pengarna cirkulera mer i Edsbrobygden i stället för köp på andra platser innebär ökad lokal ekonomisk hållbarhet.

DET FINNS ÄVEN en ekologisk vinst med att utveckla det lokala samhället. När fler handlar och investerar lokalt behövs färre transporter och därmed mindre miljöpåverkan. Slutligen finns det en viktig social hållbarhetsaspekt. Med detta menas att det är viktigt att skapa förutsättningar i bygden för ett gott liv och människors välbefinnande, samt ett inkluderande och jämlikt samhälle. Ett steg i detta är att arbeta tillsammans för hela bygden vilket detta arbete syftar till att göra.

Scanna QR-koden för att se ett urval av företag, organisationer, naturresurser, konst och kultur, evenemang och aktiviteter och andra viktiga platser i Edsbrobygden.

Handelsbalans för bygden

HANDELSBALANS är ett ord som används på hela länders ekonomier och för att visa om ett land importerar eller exporterar mest. I den lokalekonomiska analysen använder vi begreppet handelsbalans för att beskriva hur mycket pengar som bygden får in i inkomster och hur stor del av dessa inkomster som spenderas lokalt i Edsbrobygden och hur stor del som läcker ut ur bygden till andra platser.

FÖR ATT TA FRAM Edsbrobygdens handelsbalans har vi utgått från statistik från Statistiska Centralbyrån, SCB, men vi har också kompletterat denna för att bland annat ta med de deltidboendes köpkraft, samt genom intervjuer med bygdens företagare, föreningar och invånare. Handelsbalansen ska ses som en indikation och värdefull vägledning snarare än en exakt vetenskap.

De pengar som cirkulerar i Edsbrobygden genom att invånarna handlar lokalt, innebär en återinvestering i den egna bygden. Om invånarna handlar hos det lokala företaget kan det företaget anställa fler personer lokalt, och exempelvis bidra till att ungdomar får ett första sommarjobb.

De största utgifterna – bostad, transport, livsmedel och fritid/kultur

DE LÖPANDE UTGIFTERNA för bostaden är den högsta utgiftsposten i bygden. Här inkluderas bland annat hyreskostnader och även investeringar i bostäderna såsom byggmaterial samt byggtjänster. Eftersom det finns flera företagare i Edsbrobygden inom detta område som flera bofasta och deltidboende använder, stannar en del av kapitalet kvar i Edsbrobygden. Det är dock oklart

om det under 2019 fanns några lokala hyresvärdar eller långivare, varför dessa kostnader till sin helhet läcker ut ur Edsbrobygden.

KOSTNADER FÖR TRANSPORT är en annan stor utgiftspost, och den omfattar utöver drivmedel, även kostnader för reparationer av fordon. Inom dessa två områden finns lokala företagare, och således sker även en del av konsumtionen av lokala företagare. Det är de bofasta som står för den största delen av pengarna som spenderas inom området, här står deltidboende för en mindre del. Dock läcker mycket pengar ut ur bygden här, delvis beroende på att det inte sker någon lokal försäljning av transportmedel.

INOM KATEGORIN livsmedel kan konstateras att den lokala butiken till mycket stor utsträckning kan finnas genom det stöd som de deltidboende innebär. Mer än hälften av alla medel för livsmedel läcker ut ur bygden, men utöver det spenderar deltidboende dubbelt så mycket pengar i den lokala butiken som de fastboende gör.

KATEGORIN FRITID och kultur omfattar även kostnader för fritidshus och är därför mycket stor, den näst största utgiften. Här sker ett omfattande läckage, precis som i fallet med posten bostäder. Kategorin omfattar även framträdanden och kulturevenemang och här sker en del konsumtion i bygden, men totalt sett är det mycket pengar som läcker ut ur bygden inom detta område.

DET SPENDERAS mycket pengar inom kategorierna hushållstjänster, möbler, kläder och skor, men det finns inget lokalt utbud i Edsbrobygden. Däremot kan konstateras att det finns flera informella bytes-, köp- och säljsidor i Edsbrobygden, det finns en lokal marknad för second hand som är mycket välutnyttjad och uppskattad.

Inom området utemåltider och restaurangbesök sker ett omfattande läckage till andra bygder. Edsbrobygden har flera restauranger som uppskattar att hälften av deras gäster kommer från bygden.

EDSBROBYGDEN HAR även en distriktssköterskemottagning med husläkare i sitt område, något som är mycket positivt för alla i bygden och extra värdefullt för de äldre invånarna med kortare restid. En del av

“Vi blir som en familj här. Man lär känna kollegorna och kunderna på ett helt annat sätt än om vi vore i en storstad”

SANDRA, XL BYGG
POUSETTE

De största utgifterna – bostad, transport, livsmedel och fritid/kultur

VARUSLAG	UTGIFTER I BYGDEN	KONSUMTION I BYGDEN	LÄCKAGE UT UR BYGDEN
BOSTAD	62 398 900	31 150 000	31 248 900
TRANSPORT	36 497 318	7 100 000	29 397 318
LIVSMEDEL	27 310 590	13 000 000	14 310 590
FRITID OCH KULTUR	48 872 429	2 400 000	46 472 429

ENLIGT STATISTIK FRÅN SCB SPENDERAR HUSHÅLLEN I EDSBROBYGDEN ÅRLIGEN CA 245 MILJONER KRONOR PÅ UTGIFTER SOM RÖR BOSTAD, TRANSPORT, MAT, KLÄDER OCH NÖJEN.

Scanna QR-koden för att se all statistik och siffror för Edsbrobygden!

”Det bästa med att driva företag lokalt är att man ser när folk blir nöjda.”

THOMAS,
RESTAURANG
MAESTRO & CAFÉ
ALICE

sjukvården kommer naturligt att ske utanför bygden i och med att mottagningen inte kan erbjuda all typ av vård. Det kan ändå konstateras att det sker ett stort läckage här ut från bygden till andra platser.

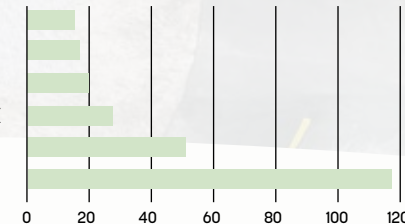
OMRÅDET FÖRBRUKNINGSVAROR är uppdelat i SCBs statistik mellan varor för den personliga hygien och övriga förbrukningsvaror. Här kan vi konstatera att dessa varor inte handlas i så stor utsträckning i Edsbrobygden, och här finns därmed ett stort läckage ut ur bygden.

När det gäller tobak handlas detta mer lokalt i Edsbrobygden än på andra platser. När det gäller alkohol såsom sprit, vin och starköl handlas detta en del på de lokala krogarna, men majoriteten av konsumtionen av alkohol sker från inköp som skett utanför bygden.

Antal arbetsställen per näringsgren

KULTUR, NÖJE OCH FRITID
HANDEL, REPARATION AV MOTORFORDON
FASTIGHETSVERKSAMHET
JURIDIK, EKONOMI, VETENSKAP OCH TEKNIK
BYGGVERKSAMHET
JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH FISKE

HUSHÅLLSTJÄNSTER, MÖBLER, KLÄDER OCH SKOR

VARUSLAG	UTGIFTER I BYGDEN	KONSUMTION I BYGDEN	LÄCKAGE UT UR BYGDEN
HUSHÅLLSTJÄNSTER	18 365 405	0	18 365 405
MÖBLER	12 431 471	0	12 431 471
KLÄDER OCH SKOR	11 207 648	0	11 207 648

UTEMÅLTIDER

VARUSLAG	UTGIFTER I BYGDEN	KONSUMTION I BYGDEN	LÄCKAGE UT UR BYGDEN
UTEMÅLTIDER	8 647 280	2 800 000	5 847 280

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VARUSLAG	UTGIFTER I BYGDEN	KONSUMTION I BYGDEN	LÄCKAGE UT UR BYGDEN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	5 024 118	420 000	4 604 118

FÖRBRUKNINGSVAROR, TOBAK OCH ALKOHOL

VARUSLAG	UTGIFTER I BYGDEN	KONSUMTION I BYGDEN	LÄCKAGE UT UR BYGDEN
FÖRBRUKNINGSVAROR	4 903 346	1 500 000	3 403 346
TOBAK	1 634 449	2 300 000	
ALKOHOL	2 898 530	900 000	1 998 530

Handlingsplan

”Mer än 18 miljoner spenderas på hushållstjänster, här finns en potential för bygden!”

VI KAN SE ATT vi har oerhört många resurser i Edsbrobygden. Vi vet också att vi kan hitta vägar till att nyttja våra resurser på ett ännu bättre sätt. Tillsammans har vi genomfört en brainstorming och tagit fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet. Vår handlingsplan presenterar vi som bilaga till detta dokument och det kommer att vara ett levande dokument. Insatserna kommer att prioriteras och bearbetas under en lång tid framåt.

VI HAR MÅNGA TANKAR och idéer om hur vi kan bidra till utveckling av Edsbrobygden. I vår handlingsplan har vi grupperat alla förslag i tre olika fokusområden:

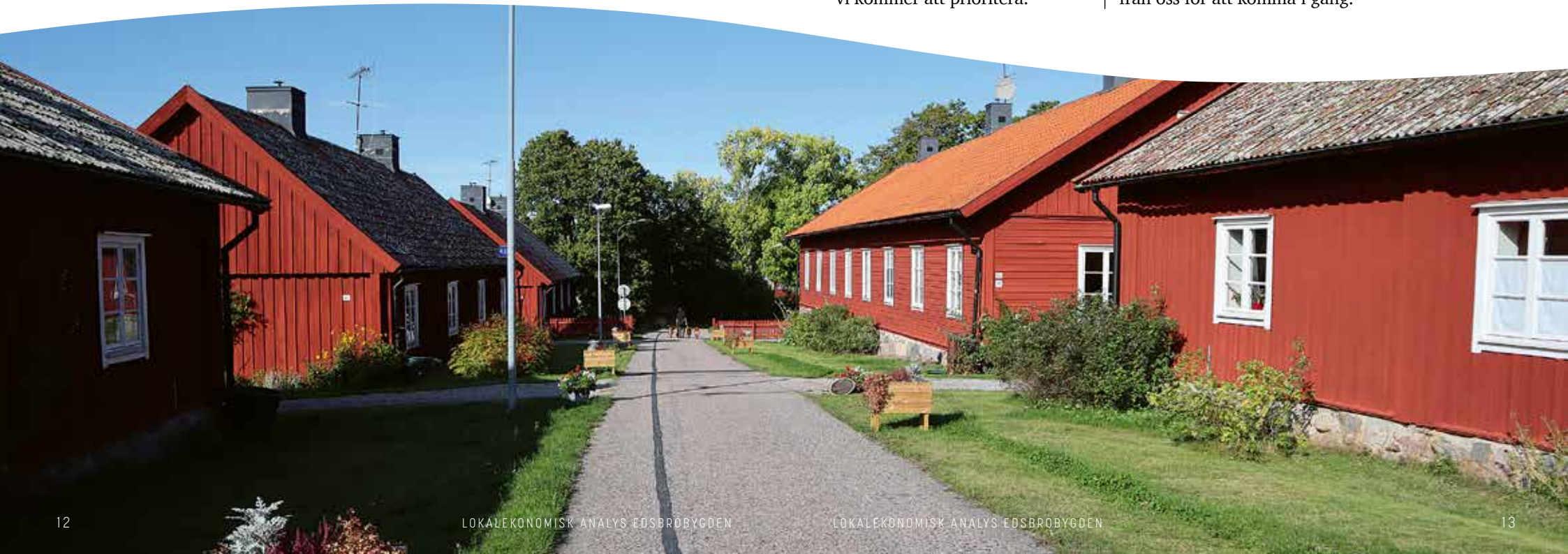
1. Vi vill förstärka engagemanget och den sociala gemenskapen i Edsbrobygden
2. Vi vill skapa goda förutsättningar för en hållbar framtid i Edsbrobygden
3. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett ökat antal personer som bor och vistas i Edsbrobygden

FRAMTID EDSBRO kommer att skapa de grundläggande förutsättningarna tillsammans med Edsbro bygderåd för att arbetet ska kunna startas genom att bjuda in till gemensamma möten, men det finns ingen förening som själv kan genomföra våra utvecklingsfrågor – det måste vi göra tillsammans. Vi kommer därför att starta arbetet under 2021 med att prioritera de olika insatserna vi vill göra och skapa arbetsgrupper som kan jobba vidare med de frågor vi kommer att prioritera.

HANDLINGSPLANEN kommer att vara ett levande dokument och en grund för en gemensam överblick över alla insatser som önskas och vilka som kan göras på kort och lång sikt.

En första prioritering av de önskade insatserna har redan gjorts på brainstormingen med hela bygden.

Här såg vi tillsammans att vi har bäst förutsättningar att arbeta med de frågor där vi kan äga hela processen och frågan, och som kräver en liten insats från oss för att komma i gång.

Utveckling framåt

– med våra resurser som grund

EN VIKTIG RESURS vi har i Edsbrobygden är alla våra deltidsboende. Speciellt kan vi se i livsmedelsinköpen hur stor del de står för i inköp och de bidrar med sina inköp till att vi kan ha en bra servicenivå i Edsbrobygden. Deltidsboende står för mer än hälften av alla livsmedelsinköp som görs lokalt i Edsbrobygden, trots att de inte är i sina hus hela året. En viktig del vi har identifierat är att bli ännu bättre på att bygga broar mellan de som bor permanent i bygden

och de som bor här ibland. Vi har identifierat många insatser som vi tror kan stärka våra band emellan oss, som vi presenterar i vår handlingsplan.

ATT FÅ DELTIDSBOENDE att vara mer i sina hus är en viktig del för att öka deras stöd ytterligare till bygdens såväl ekonomiska som sociala utveckling. Här ser vi att vi kan göra ett gemensamt arbete framöver med att stärka den sociala hållbarheten och utvecklingen ytterligare.

Scanna QR-koden för att se hela handlingsplanen med genomförande och tidsplan på www.edsbro.org!

- **Informera om allt** som finns och händer här till både fastboende och deltidsboende.
- **Skapa bättre förutsättningar** för föreningarna att nå ut med information och skapa bättre möjligheter till att samverka med varandra.
- **Skapa bättre förutsättningar** för ökad dialog och samarbete mellan bofasta och deltidsboende.
- **Skapa fler gemensamma** träffpunkter och nyttja de samlingsplatser som redan finns bättre och oftare.
- **Skapa fler aktiviteter** för ungdomar sommartid.
- **Skapa ett robust** och brett lokalt engagemang för bygdens utveckling.
- **Skapa fler möjligheter** till rörelse utomhus genom att bygga utegym och skatepark, inklusive skapa förutsättningar för uthyrning av brädor.
- **Skapa fler möjligheter** för naturupplevelser i bygden genom att exempelvis: underhålla vandringsleder och bygga utsiktspunkter, skapa en cykelväg på banvallen och skapa en pilgrimsvandring mellan platserna. Besöksnäring som lockar till naturupplevelser kan stärkas. Underhålla de öppna landskapen samt bevara odlingsmark.
- **Minska den fossila** bränsleförbrukningen genom att skapa bättre förutsättning för att kunna ladda elbilar på publika platser i bygden.
- **Få kommunen att** satsa mer på Edsbrobygden.
- **Skapa förutsättningar för** offentlig service i hela bygden och i hela kommunen. Offentlig service är efterfrågad och central för hela bygdens utveckling.
- **Skapa bra förutsättningar** för vackra och levande omgivningar för rekreation och ökad hälsa för de som bor och vistas i bygden, genom att hålla det vackra landskapet fortsatt öppet, att skogarna inte blir plantage samt att sjöarna är tillgängliga och inte igenväxta.
- **Öka samverkan med** offentliga aktörer i viktiga frågor som påverkar bygden såsom dialog gällande kommunalt V/A, fartbegränsande åtgärder, cykelvägar och förbättrade allmänna kommunikationer.
- **Skapa förutsättningar för** en hållbar ökad inflyttning, gärna av barnfamiljer, för att ge ett större underlag för fler aktiviteter som riktar sig till familjer. Den ökade inflyttningen bör ske på ett stabilt sätt, det vill säga inte för snabb befolkningsökning eller på odlingsmark. Aktiviteter kan generera lokala arbetstillfällen och fler boende ger ökade intäkter till bygden liksom en mer levande bygd.
- **Skapa förutsättningar för** att fler hyresbostäder kan byggas i bygden vilket möjliggör att fler kan flytta hit och de som vill flytta från sina hus kan bo kvar. Det finns behov av enklare och billigare bostäder.
- **Skapa förutsättningar för** en ökad besöksnäring i bygden genom att verka för anläggande av campingområde, cykel- och vandringsleder med mera.

LOKALEKONOMISK ANALYS

Edsbrobygden

DE EGNA RESURSERNA GER MÖJLIGHETERNA

På vilket sätt kan vi bäst arbeta tillsammans, för att åstadkomma en bra bas för att Edsbrobygden ska kunna utvecklas? Vilka områden ska vi prioritera i vårt arbete? Det var två av de frågorna som låg till grund för att starta arbetet med en lokalekonomisk analys, LEA. Många ville hitta vägar fram till utveckling och se Edsbrobygden växa, men ville även se ett engagemang tillsammans för bygden där så många som möjligt kunde vara med och bestämma hur arbetet skulle prioriteras framöver.

ARBETET MED EN LEA drevs av den ideella gruppen Framtid Edsbro, men hela bygden har varit involverad i arbetet och resultatet är hela bygdens. Tillsammans har vi tagit fram en LEA och en handlingsplan som visar vägen för vårt fortsatta arbete. En av grunderna för arbetet med en LEA är att det bygger på vilka möjligheter som bygdens invånare själva har att driva sin utveckling, att hitta de egna vägarna fram. Vi har i denna LEA kunnat konstatera att vi i Edsbrobygden har rikligt med ekonomiska, sociala och ekologiska tillgångar som vi kan ta tillvara på i ännu högre utsträckning än tidigare.

